

курсами, які становлять реальну загрозу для країн із низькими і середніми прибутками, оскільки вони відчувають нестачу людського капіталу, інституцій, господарської інфраструктури, економічно вмотивованих рішень щодо реалізації наявних можливостей. Це суперечливий процес, який змушує по-новому сприймати й оцінювати відмінності між країнами щодо їх положення відносно одна одної і націленості факторами відтворення [1, с. 193].

Позиції національної держави змінюються. Національна держава залишається найбільш важливою силою у формуванні світової економіки. Всі уряди різною мірою втручаються в операції на ринку і таким чином допомагають формувати різні частини глобальної економічної системи. Тому загалом національна держава в умовах глобалізації покликана зіграти дуже важливе значення у відстоюванні національних інтересів., у "вбудовуванні" національної економіки не лише з найменшими втратами, але й з вигодою в систему світогосподарських зв'язків. Для України це має велике значення.

Глобалізація не означає зникнення всіх національних меж. Національні господарства перетворюються на складові частини єдиної світогосподарської системи. Між ними встановлюються різноманітні відносини на базі норм міжнародного права, значення яких стрімко зростає, порівняно з національними законами і нормами, формується економічне середовище, яке функціонує на базі загальних правил, принципів, стандартів, цінностей. Тим не менше, діють і тенденції збереження національної своєрідності.

Висновки. Україна повинна відігравати активну роль у процесі інтеграції країни у світове економічне суспільство, поєднуючи різноманітні напрями, форми, методи і засоби регулювання, що забезпечують стратегічну взаємодію національного господарства зі світогосподарською сферою. Якщо держава претендує на самостійний розвиток, то процес відкриття національних ринків, залучення іноземного капіталу, розвиток міжнародної кооперації повинні відбуватися не стихійно, під впливом глобальної конкуренції, а під національним контролем, з тим, щоб залучення транснаціонального капіталу не суперечило національним інтересам і сприяло її економічному зростанню.

В Україні відсутні носії гео економічних державних інтересів – потужні вітчизняні транснаціональні корпорації та фінансові групи, яким держава могла б делегувати реалізацію національних гео економічних прагнень.

Якщо окреслити межі державного фінансового контролю, то можна виділити захист навколишнього середовища, фінансовий сектор і такі більш традиційні сфери, як діяльність монополій. Різко збільшилась участь держави в забезпеченні довготривалих умов конкурентоспроможності національної економіки, зокрема посилюється роль державного регулювання у стимулюванні науково-технічного прогресу, створенні інфраструктури, збиранні й обробці інформації, створенні сприятливих умов для вітчизняних підприємців, регулюванні припливу іноземної робочої сили. Велику роль у ньому відіграє уніфікація статистичних, екологічних, технічних, санітарних та інших норм і стандартів.

Література

1. Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л.М. Горбач, О.В. Плотніков. – К. : Вид-во КНЕУ, 2003. – 948 с.

2. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка : навч. посібн. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.] / Ю.Г. Козак, Д.Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогон. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – 672 с.
3. Латов Ю.В. Теневая экономика : учебн. пособ. [для студ. ВУЗов] / Ю.В. Латов / под ред. В.Я. Кикотя; Г.М. Казиахмедова. – М. : Изд-во "Норма", 2006. – 336 с.
4. Міжнародні фінанси : підручник / за ред. О.І. Рогача. – К. : Вид-во "Либідь", 2003. – 784 с.
5. Новицький С.В. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / С.В. Новицький. – К. : Вид-во КНЕУ, 2003. – 948 с.
6. Хорошковський В.І. Міжнародні фінансові ін-ти й економічні інтереси України / В.І. Хорошковський // Фінанси України : журнал. – 2002. – № 6. – С. 61-71.

Ковач М.И. Глобализация как предпосылка трансформации контрольных функций государства

Глобализация не означает снижение всех национальных границ. Национальные хозяйства превращаются в составные части единой мирохозяйственной системы. Между ними устанавливаются разнообразные отношения, формируется экономическая среда. Определены основные компоненты легального и нелегального мирового хозяйства. Приведены признаки сравнения легального и теневого производителя, причины теневой активности легально действующего предприятия. Выделены три основных подхода по глобализации – революционный, эволюционный и скептический – и раскрыта сущность подходов к глобализации в контексте контрольных функций государства.

Ключевые слова: глобализация, транснациональные корпорации, национальная экономика, легальное мировое хозяйство, нелегальное мировое хозяйство, контрольные функции государства, финансовый контроль.

Kovach M.Yo. Globalization as a Precondition for the State Control Functions Transformation

Globalization is proved not to mean lowering all national boundaries. National economies are transformed into components of a united world economic system. Various relationships are being established, economic environment is being created. The main components of the legal and illegal world economy are determined. The features of legal and shadow manufacturers are specified. The shadow activity of legally operating enterprise is analysed. Three basic approaches to globalization – revolutionary, evolutionary and sceptical are highlighted. The essence of approaches to globalization in the context of the control functions of the state is revealed.

Keywords: globalization, multinational corporation, national economy, legal world economy, illegal world economy, the state control functions, financial control.

УДК 339.5

Доц. І.Я. Кулиняк, канд. екон. наук;
студ. О.І. Глянцева – НУ "Львівська політехніка"

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ АУТСОРСИНГУ

Розкрито сутність понять "аутсорсинг", "офшоринг" і "офшорний аутсорсинг". Наведено порівняльну характеристику аутсорсингу, офшорингу й офшорного аутсорсингу. Узагальнено переваги і недоліки використання офшорного аутсорсингу, розвиток якого є неможливий без створення умов, сприятливих для організаційно-правових механізмів, які забезпечили б ефективну взаємодію всіх його учасників. Визначено основні тенденції розвитку світового ринку аутсорсингу, внесок світового аутсорсингу в економічне зростання в сучасному світі, перспективи розвитку в Україні.

Ключові слова: ІТ-аутсорсинг, аутсорсинг, офшоринг, офшорний аутсорсинг.

Постановка проблеми. У сьогоденних умовах здійснення будь-яких видів діяльності потребує ефективного використання ресурсів. Одним з інструментів реалізації цього завдання є аутсорсинг, зокрема офшорний аутсорсинг як

його різновид. Аутсорсинг набув значного розвитку в багатьох розвинених країнах, використання переваг якого дало змогу реалізувати успішні аутсорсинг-проекти, забезпечивши при тому зростання конкурентоспроможності підприємств як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. Саме тому виникає необхідність дослідження світового ринку аутсорсингу і моніторинг найуспішніших міжнародних компаній, які надають аутсорсингові послуги з метою усунення бар'єрів на шляху до запровадження ефективних аутсорсингових схем на вітчизняних підприємствах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аутсорсинг і офшорний аутсорсинг, їхні переваги і недоліки, еволюцію досліджували у своїх працях такі науковці, як: П. Дейв, І. Ємельянов, Т. Карпова, М. Конбой, І. Неуров, Р. Рамкумар, В. Рогуленко, І. Сіняєва, Н. Чухрай та інші.

Метою роботи є дослідити сутність понять "аутсорсинг", "офшоринг" і "офшорний аутсорсинг", узагальнити переваги і недоліки використання офшорного аутсорсингу, визначити тенденції розвитку світового ринку аутсорсингу.

Виклад основного матеріалу. В умовах глобалізації економіки, зростання конкуренції між компаніями в межах країни і на міжнародному рівні, розширення діяльності транснаціональних корпорацій, керівники дедалі частіше задумуються над оптимізацією діяльності підприємств. Одним із сучасних інструментів, який входить у повсякденну практику успішних вітчизняних та зарубіжних підприємств, є аутсорсинг, який з'явився не так давно, у ХХ ст., але вже встиг зарекомендувати себе як перспективний інструмент, який відкриває доступ до багатьох ресурсів.

Поняття "аутсорсинг" є скороченням від англ. слова out-resourced-using, що означає "використання зовнішніх засобів" [1, с. 156]. Згідно зі стандартом ISO 9001:2000, аутсорсинг – це процес передачі непрофільних функцій на виконання зовнішньою стороною. Основними ознаками аутсорсингу є довготривалі ділові зв'язки на основі контрактних договорів між підприємством і аутсорсером; для аутсорсера передана функція є основним видом діяльності [2, 3].

Розвиток аутсорсингу призвів до його розподілу на офшорний і оншорний, що базується на місцезнаходженні аутсорсера (оператор, який прийняв на себе виконання функції від замовника).

Офшорний аутсорсинг – це аутсорсинг за участі аутсорсингових компаній за межами країни-замовника [4, с. 241]. При цьому продукт чи послуга не буде продаватися в межах країни аутсорсера, а лише на території замовника. Тобто це взаємовигідне співробітництво компаній, при якій фізичне розташування офісів кожної з них не має значення [5]. Окремі вчені [6, 7] визначають офшорний аутсорсинг як географічний, що є тотожними поняттями.

Оншорний аутсорсинг передбачає локалізацію в межах однієї географічної території замовника, аутсорсера і споживача. Для розуміння глибини офшорного аутсорсингу необхідно розрізнити поняття "аутсорсинг", "офшоринг" і "офшорний аутсорсинг" (табл.). Так, офшоринг – це переведення окремих функціональних сфер діяльності компанії за кордон, такий процес відбувається інтернально, в межах компанії. Якщо компанія субпідряду знаходиться у тій самій країні, то офшоринг переходить в іншу форму – аутсорсинг.

Аутсорсинг – це передача компанією виробничих функцій або бізнес-процесів на обслуговування стороннім компаніям, які на них спеціалізуються.

Офшорний аутсорсинг – це аутсорсинг за кордон, передача виробничих функцій або бізнес-процесів виконавцям, які перебувають в іншій країні. Таким чином, офшорний аутсорсинг включає у себе одночасно й офшоринг, і аутсорсинг, що дає змогу акумулювати їх позитивні риси і мінімізувати негативні.

Табл. Характерні відмінності сутності понять "офшоринг", "аутсорсинг" та "офшорний аутсорсинг"

	Офшоринг	Аутсорсинг	Офшорний аутсорсинг
Місце розташування постачальника і замовника	замовник і компанія субпідряд перебувають на території різних країн	замовник і аутсорсер перебувають у межах однієї країни	замовник і аутсорсер перебувають у різних країнах
Підпорядкування постачальника і замовника	є підрозділом замовника	є незалежним підприємством	є незалежним підприємством

Залежно від віддаленості розташування замовника й офшорного аутсорсера, окремі дослідники розрізняють офшорний та ніашорний аутсорсинг. Ніашорний (від англ. *nearshore*) аутсорсинг передбачає, що передача виробництва або бізнес-процесів відбувається у країну, що знаходиться відносно близько в розташуванні або часових поясах. Виокремлення ніашорного аутсорсингу пов'язане зі збільшення логістичних витрат і необхідності їх врахування під час розроблення стратегії компанії [8].

Виокремлюють такі види офшорного аутсорсингу: винос другорядних служб підтримки інфраструктури (ITO – infrastructure technology outsourcing); винос некритичних для бізнесу процесів, що потребують великого обсягу щодо некваліфікованої праці (BPO – business process outsourcing); розроблення програмного забезпечення на замовлення (Software R&D, Application Development) [5]. За умови вибору офшорного аутсорсингу враховують такі чинники: витрати виробництва (заробітна плата, сировина, транспортні витрати, комунальні послуги, такі як електроенергія), податки (податкові пільги), навички робочої сили. Саме різниця у таких витратах у різних країнах може надати конкурентні переваги компанії [9].

Основною причиною дедалі більш активного використання офшорного аутсорсингу є його переваги: можливість зосередитись на основних видах діяльності; зниження витрат за неосновними видами діяльності, порівняно з утриманням працівника у штаті; можливість залучення працівників до роботи цілодобово через різницю у часі різних часових поясів; скорочення терміну впровадження рішень; розподіл відповідальності; отримання якісного обслуговування через використання висококваліфікованих працівників з інших країн; отримання послуг із використанням передових технологій; зменшення необхідності в інвестиціях в основні фонди.

Хоча офшорний аутсорсинг і має переконливі переваги, варто зазначити і недоліки: можливість витоку конфіденційної інформації; мовний бар'єр; зменшення швидкості передачі інформації; неможливість контролю підбору персоналу компанії-партнера та її корпоративних норм і правил; втрата контролю якості і термінів виконання послуг. Проте використання послуг всесвітньовідомих аутсорсерів мінімізують ці недоліки.

За даними Sign Up for Free Basic Account, світовий ринок аутсорсингу протягом 2000-2012 рр. поступово зростав, а у 2013 р., порівняно з 2012 р., зменшився на 16,2 млрд дол. або на 16,35 %. Основною причиною зниження вартості ринку було збільшення контрактів з одночасним зменшенням їх вартості. Динаміку розвитку ринку аутсорсингу наведено на рис. [10].

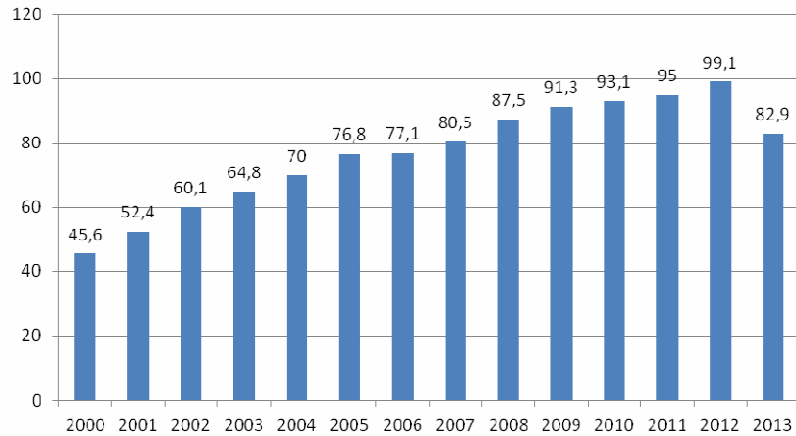

Рис. Динаміка розвитку ринку аутсорсингу за 2000-2013 рр. [10]

ISG Information Services Group надає щорічно статистику кількості і вартості аутсорсингових контрактів у світі (враховуються контракти, річна вартість яких не менше 5 млн дол. США). У 2013 р. загальна кількість контрактів становила 1155 контрактів, що на 2 % більше, ніж у 2012 р. Що ж до вартості цих контрактів, то у 2013 р. вона зменшилась на 18 % і становила 18,7 млрд дол. США. Статистика свідчить, що 69,09 % припало на нові контракти, а 30,91 % – на реструктуровані. Кількість нових контрактів у 2013 р. зменшилась на 5 % і їхня кількість становила 798, а вартість зменшилась на 27 % до 11,2 млрд дол. США, порівняно з 2012 р. Кількість реструктурованих контрактів зросла на 22 % і становила 357, а їх вартість зменшилась на 2 % до 7,5 млрд дол. США [11].

У 2013 р. найбільша частка припала на контракти у сфері ІТ-аутсорсингу – 68,40 %, а на аутсорсинг бізнес-процесів – 31,6 %. Кількість контрактів ІТ-аутсорсингу зросла на 8 %, а бізнес-процесів зменшилась на 9 %. Що ж до вартості контрактів, то вони зменшились для обох видів: ІТ-аутсорсингу на 8 % до 13,5 млрд дол. США, а бізнес-процесів – на 37 % до 5,2 млрд дол. США [11].

Згідно з рейтингом THOLONS, у 2013 р. перші два місця щодо рівня розвитку аутсорсингу займала Індія – м. Бангалор і м. Мумбаї, третє – Філіппіни з м. Маніла, у 2012 р. перші три позиції належали Індії. Регіонами, де найшвидше і найкраще розвинений аутсорсинг, є Південно-Східна Азія, Східна Європа і Південна Америка. Найбільші зрушення у позитивному напрямі спостерігали у таких містах: Куала-Лумпур (Малайзія) – переміщення на 9 позицій, Медельїн (Колумбія) – на 7 позицій, Монтевідео (Уругвай) і Богота (Колумбія) – на 6 позицій, Сан-Хосе (Коста-Ріка) і Букараманга (Колумбія) – на 5 позицій.

Україна в рейтингу 2013 р. Top 100 Outsourcing Destinations Rankings (THOLONS) є двічі: на 55 місці Київ (у 2012 р. 56 місце) і на 89 місці Львів (у 2012 р. 91 місце) як центри розвитку офшорного програмування в Україні [12].

У доповіді "Дослідження України. Галузь ІТ-аутсорсингу", опублікованої KyivPost, Україна посідає четверте місце у світі за кількістю сертифікованих ІТ-спеціалістів після США, Індії і Росії [13]. За даними дослідження ринку ІТ-аутсорсингу компанії Central and Eastern European Outsourcing Association, Україна посіла перше місце серед країн Центральної і Східної Європи у категоріях "Найкраща ринкова вартість у сфері ІТ-аутсорсингу" та "найбільша кількість працівників, зайнятих у сфері ІТ" [14].

У 2013 р. найбільше вплинули на розвиток ринку аутсорсингових послуг такі країни (країни, у яких засновані компанії): США – 47 %, Індія – 21 %, Китай – 7 %, Велика Британія – 5 %, Росія – 4 %, Франція – 2 %, Данія, Ірландія, Мексика, Нідерланди, Бразилія, Філіппіни, Чехія, Швейцарія, Малайзія, Аргентина, Білорусь, Канада, Шрі-Ланка та Швеція – по 1 % [15]. Необхідно звернути увагу на те, що майже всі аутсорсингові компанії використовують офшоринг, адже локалізуються вони не в одному місці, а представлені в кількох країнах через відділи, але в межах однієї компанії.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Результати вивчення зарубіжного досвіду підтверджують, що аутсорсинг став одним з елементів, що забезпечили високі темпи економічного розвитку країн, дав змогу підвищити ефективність роботи промислового виробництва та забезпечити конкурентоспроможність компаній на міжнародному рівні. Аутсорсинг є перспективним підходом в управлінні вітчизняних підприємств, незважаючи на його порівняно нетривале використання в українській економіці. Він дає змогу підприємствам отримати економічні переваги, закріпити свої конкурентні позиції. Ринок потребує розвитку аутсорсингових послуг, оскільки відсутня пропозиція відповідної кількості і якості таких послуг. Отже, Україна має вплив на розвиток світового ринку аутсорсингу переважно через порівняно низькі заробітні плати і наявність працівників відповідної кваліфікації з необхідним рівнем знань.

Література

1. Неуров І.В. Аутсорсинг закупівель: світовий досвід і вітчизняні перспективи / І.В. Неуров // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – Сер.: Проблеми економіки : наук. економ. журнал та управління. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка". – 2009. – № 640. – С. 155-162.
2. IT-pulse. Обслуживание компьютеров. Стаття. [Електронний ресурс]. – Доступний с <http://www.it-pulse.com.ua/информация-2.html>.
3. Карпова Т.С. Аутсорсинг как эффективный способ взаимодействия малых и крупных предприятий и его роль в повышении конкурентоспособности малых предприятий / Т.С. Карпова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – К.: Вид-во "Лібра", 2012. – № 3. – С. 94-96.
4. Синяева И.М. Маркетинг в коммерции : учебник / И.М. Синяева, С.В. Земляк, В.В. Синяев / под ред. акад. РАЕН Л.П. Дашкова. – М.: Изд-во-торговая корпорация "Дашков и К", 2011. – 548 с.
5. Офшорный аутсорсинг. [Електронний ресурс]. – Доступний с http://uk.wikipedia.org/wiki/Офшорный_аутсорсинг.
6. Виды аутсорсинга. [Електронний ресурс]. – Доступний с <http://www.jobgrade.ru/modules/Articles/article.php?storyid=940>.
7. Царенко А.С. Современные проблемы и перспективы аутсорсинга / А.С. Царенко // Российское предпринимательство. – 2008. – № 6, вып. 1 (112). – С. 127-132.

8. Pinal Dave SQLAuthority News – Definition – Outsourcing, Offshoring, Nearshoring, Offshore Outsourcing. [Electronic resource]. – Mode of access <http://blog.sqlauthority.com/2008/10/26/sqlauthority-news-definition-outsourcing-offshoring-nearshoring-offshore-outsourcing>.

9. Offshoring vs Outsourcing. [Electronic resource]. – Mode of access http://www.diffen.com/difference/Offshoring_vs_Outourcing.

10. Outsourcing – Global market size 2013. [Electronic resource]. – Mode of access <http://www.statista.com/statistics/189788/global-outsourcing-market-size>.

11. The Global ISG Outsourcing Index / Fourth Quarter and Full Year 2013 / Market Data and Insights. [Electronic resource]. – Mode of access <http://www.isg-one.com/pdf/index/4Q13-ISG-Outsourcing-Index.pdf>.

12. THOLONS. 2013 Top 100 Outsourcing Destinations. Ranking and Report Overview. [Electronic resource]. – Mode of access [http://www.tholons.com/TholonsTop100/pdf/Tholons Top 100 2013_Rankings and Report Overview.pdf](http://www.tholons.com/TholonsTop100/pdf/Tholons%20Top%20100%20Rankings%20and%20Report%20Overview.pdf).

13. Ukrainian IT Specialists: Competence Proven Globally. [Electronic resource]. – Mode of access <http://intersog.com/news/ukrainian-it-specialists-competence-proven-globally>.

14. Украина заняла первое место в Европе по уровню IT-аутсорсинга и количеству айтишников. [Электронный ресурс]. – Доступный с <http://news.finance.ua/ru/~1/0/all/2013/12/11/314721>.

15. Global Services / Analysis / GS-100 / The 2013 GS100: Defining Leadership in Global IT & Business Process Outsourcing. [Electronic resource]. – Mode of access <http://www.globalservicesmedia.com/global-services/analysis/203192/the-2013-gs-100-defining-leadership-global-it-business-process-outsourcing>.

Кульняк И.Я., Глянцева Е.И. Тенденции развития мирового рынка аутсорсинга

Раскрыта сущность понятий "аутсорсинг", "офшоринг" и "оффшорный аутсорсинг". Приведена сравнительная характеристика аутсорсинга, офшоринга и оффшорного аутсорсинга. Приведены преимущества и недостатки использования оффшорного аутсорсинга, развитие которого невозможно без создания условий, благоприятных для организационно-правовых механизмов, которые обеспечили бы эффективное взаимодействие всех его участников. Определены основные тенденции развития мирового рынка аутсорсинга, вклад мирового аутсорсинга в экономический рост в современном мире, перспективы развития в Украине.

Ключевые слова: ИТ-аутсорсинг, аутсорсинг, офшоринг, оффшорный аутсорсинг.

Kulyniak I.Ya., Hlyantseva O.I. Trends in the Global Outsourcing Market

The essence of the concepts of "outsourcing", "offshoring" and "offshore outsourcing" is represented. The comparative characteristics of outsourcing, offshoring and offshore outsourcing are provided. Advantages and disadvantages of offshore outsourcing are generalized. Their development is proved to be impossible without the creation of an enabling environment for organizational and legal mechanisms that would ensure an effective interaction of all participants. The main trends of the global outsourcing market, contribution of global outsourcing to economic growth in the world today, and also development trends in Ukraine are determined.

Keywords: IT-outsourcing, outsourcing, offshoring, offshore outsourcing.

УДК 339.137.2

*Асист. Н.О. Маргіта¹, канд. екон. наук;
ст. викл. М.В. Маргіта², канд. екон. наук*

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Розглянуто сутність поняття "конкуренція". Обґрунтовано необхідність ефективної взаємодії суб'єктів господарювання з контрагентами фінансового ринку. Запропоновано структурну схему взаємодії фінансової діяльності суб'єктів господарювання з інте-

ресами їх контрагентів. Розглянуто сукупність функціональних аспектів та методи забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах циклічності фінансових криз. Проаналізовано вплив взаємодії організаційної структури суб'єктів господарювання на конкурентоспроможність фінансової діяльності.

Ключові слова: конкурентоспроможність, суб'єкти господарювання, середовище, структура, взаємовідносини, інтереси.

Постановка проблеми. З огляду на динамічні зміни зовнішнього середовища, конкурентоспроможність суб'єктів господарювання дедалі більшою мірою залежить від їх організаційної структури. Від взаємовідносин суб'єктів господарювання із суб'єктами зовнішнього середовища залежить рівень їх конкурентоспроможності. Правильно організована система взаємодії з контрагентами дає змогу суб'єктам господарювання краще адаптуватись до умов, що склалися, оперувати ефективними механізмами управління в певних критичних ситуаціях для збереження конкурентоспроможності підприємства, отримати можливості подальшого розвитку та розширення конкурентних переваг у перспективі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні науковці приділяють багато уваги питанню конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, які відображені в працях таких науковців, як: А. Гайдуцький, К.В. Беляєва, О.І. Ковтун, Н.П. Тарнавська та інші [1-4]. Однак частина питань, пов'язаних з організаційними аспектами забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, залишаються недостатньо висвітленими.

Постановка завдання. Метою роботи є дослідження організаційних аспектів діяльності суб'єктів господарювання як основних передумов їх конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конкурентоспроможність є необхідною передумовою функціонування суб'єктів господарювання у ринкових умовах господарювання. Конкурентоспроможність суб'єктів господарювання характеризує можливість та швидкість адаптації до умов, що склалися, передбачає застосування ефективних важелів впливу на ризики і загрози, які виникають як із внутрішнього, так і зовнішнього середовища функціонування.

Відомий економіст Ф. Найт розглядав конкуренцію з точки зору протистояння та боротьби великої кількості суб'єктів господарювання на ринку. Вчений наголошує на тому, що конкуренція надає кожному суб'єкту господарювання можливість самостійно обирати суб'єктів ринкової взаємодії (контрагентів, конкурентів та споживачів) з точки зору максимальної ефективності використання ресурсів та отримання найкращих результатів [5].

Інший відомий вчений Й. Шумпетер розглядав конкуренцію з погляду економічного росту, вважаючи, що конкуренція – це суперництво старого над новим: нові товари, нові технології, нові джерела забезпечення споживання, нові типи організації виробництва [5].

Для забезпечення відповідного рівня конкурентоспроможності необхідно враховувати вплив зовнішніх факторів на фінансову діяльність суб'єктів господарювання. Зміст організаційних аспектів конкурентоспроможності полягає в тому, що необхідно враховувати фінансові інтереси всіх суб'єктів зовнішнього середовища, з якими мають економічні відносини суб'єкти господарювання, на цьому наголошував М.М. Єрмошенко. Якщо інтереси суб'єктів господарювання

¹ НУ "Львівська політехніка";

² Ужгородський ТЕІ КНТЕУ